

Samenvatting van onze reactie op het concept advies Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur

We herkennen onszelf niet in het beeld dat de commissie schetst van ons huidige gezelschap en de plannen voor de toekomst. Onze aanvraag voldoet werkelijk aan alle eisen en criteria van de gemeente, alles ligt besloten in onze plannen. We beschrijven op heldere wijze onze missie, visie en een daaruit voortvloeiende opvallende strategie voor de komende jaren.

Het gezelschap bevindt zich in een transitiefase. De innovatieve marathons van De Appel worden sinds een aantal jaren dankbaar gekopieerd. Een mooi compliment en tegelijkertijd voor ons een directe aanleiding om te vernieuwen. Terwijl de bezoekersaantallen weer stijgen, geeft De Appel met een nieuw artistiek en daarmee samenhangend zakelijk beleid, opgesteld door een nieuwe directie, aan de hand van een zeer divers aanbod invulling aan zijn maatschappelijke missie. Met een samenspel van voorstellingen, randprogrammering, samenwerkingen en het betrekken van zijn doelgroepen reflecteert De Appel op de actualiteit. Nu reeds zijn de eerste positieve resultaten in bezoekersaantallen, samenwerkingen, publieksreacties en recensies zichtbaar. Dit sterkt ons in de overtuiging dat De Appel met de concreet geformuleerde ambities in staat is zijn bijzondere positie in de samenleving verder uit te bouwen. Het gezelschap is zich ten volle bewust van de eisen die het verkrijgen van een structurele subsidie stelt aan zijn cultureel ondernemerschap en morele verantwoordelijkheid. Met de visie die wij neerleggen, kijken we naar onszelf, de rest van het veld en de samenleving.

De Appel heeft als missie om maatschappelijke dilemma's aan te snijden, om bewustwording en reflectie te genereren en te stimuleren.

Onze visie is dat De Appel dit doet door actuele thema's te verwerken in de programmering en de producties én daarover in de randprogrammering het discours op gang te brengen. Het beleid is zichtbaar in een geïntegreerde strategie, waarbinnen de volgende vier pijlers elkaar versterken:

- (1) Artistiek – festivals/grootschalige locatieproducties
- (2) Maatschappelijk – door in te spelen op de actualiteit en zo te programmeren
- (3) Marketing – door nieuwe samenwerkingen op te zoeken met partners en doelgroepen die hun achterban weer activeren
- (4) Bedrijfsmatig – door haar pand, foyer en keuken aan te passen.

Hierbij past het dus niet dat wij jaren vooruit definitieve keuzes maken inzake concrete invulling van de programmaliijnen. Het zijn die inhoudelijke richtlijnen en het geloof in ons eigen vakmanschap waar wij op bouwen en vertrouwen. De vernieuwende vorm van een 'seizoensfestival' krijgt ook juist zijn betekenis door de actuele waarde van het overkoepelende thema.

Per productie of festival geven wij aan de hand van de actualiteit zo laat mogelijk artistiek-concrete invulling aan de programmaliijnen. Dat is risicovol en nieuw, twee prikkelende eigenschappen. Door de veelheid aan kleine en grotere producties tijdens de festivals halen we steeds weer nieuw elan binnen met gastspelers, gastmakers, stagiaires en nieuwe partners (uit andere disciplines). Door ook het amateurveld te betrekken, bereiken we ook hun achterban. Per activiteit passen we de faciliteiten van ons pand aan om de ontvangst, atmosfeer en innerlijke verzorging te laten aansluiten.

Kortom, De Appel is door al deze keuzes niet alleen vernieuwend in de programmering en uitvoering daarvan, maar ook door de integratie van de vier eerder genoemde pijlers.

De Appel doet dat door met zijn maatschappelijke engagement, zijn focus op de directe omgeving, nieuwe samenwerkingen en nieuwe doelgroepen zijn verbondenheid te vergroten. Via een beleid waarin het artistieke en het zakelijke nauw samenhangen.

Daarnaast ontwikkelen we nieuwe vormen zoals de festivals waar continue programmering en discours voorop staan en de grootschalige locatieproducties waarmee we een beweging maken naar buiten, naar nieuw publiek.

Doelgroeponderzoeken hebben uitgewezen dat er een grote behoefte is aan actuele betekenis

in kunstuitingen, waarbij vooral ook betrokkenheid en interactie worden gewaardeerd. De Appel meent met de festivals, voorzien van een interessante randprogrammering, een goed werkende formule te hebben gevonden, die voorziet in deze behoefte.

Met de twee nieuwe initiatieven toont De Appel zich onderscheidend in deze regio en daarbuiten. Het idee van een seizoenprogrammering met één thematische paraplu is uniek en nieuw. Wij kennen geen enkel ander gezelschap (noch een podium) dat dat doet, ook landelijk en zelfs internationaal niet. In die zin is het onderscheidend, aanvullend en gezichtsbepalend.

De steeds maar groeiende publieke belangstelling voor Het Heijermans Festival heeft ons in die gedachte gesterkt. Na een korte aanloopperiode waarin men moest wennen aan het grasduinen in het aanbod, begon het festival vanaf begin 2016 flink te draaien (van 4 januari t/m 24 maart verkochten we 6.184 kaartjes). We hebben ook navraag gedaan bij het publiek; veel mensen waren enthousiast over deze opzet en zeiden te worden uitgedaagd om meerdere onderdelen van het festival te gaan zien. Deze vorm is dus niet alleen vernieuwend, maar ook succesvol!

Daarnaast zijn grootschalige locatieproducties in de Haagse regio zeldzaam. Ook daarin onderscheidt De Appel zich dus. Uit onze hele aanvraag spreekt de doelstelling van een grotere zichtbaarheid in de stad én de zoektocht naar een nieuw en divers publiek. Projecten initiëren buiten ons eigen pand is één van de programmalijnen om dat te realiseren. Locatieproducties (zowel binnen als buiten) trekken veelal een heel ander publiek dan voorstellingen in 'reguliere' theaterzalen, mede omdat het twee verschillende ervaringen zijn. Artistiek gezien is maken en spelen op locatie van een geheel andere orde dan in een theaterzaal, en dus per definitie een meerwaarde binnen een 'reguliere' programmering. En juist voor een groep als De Appel, die vrijwel uitsluitend het eigen pand bespeelt, is een regelmatige 'uitstap' naar buiten van groot belang, zowel voor de zichtbaarheid, als voor de artistieke variatie.

Met alle cross overs die de nieuwe opzet met zich meebrengt kan er bij uitstek gevolg worden gegeven aan de concrete ambities: openheid en toegankelijkheid (ook buitenshuis), maatschappelijk engagement, een diverse programmering, samenwerking met andere instellingen, talentontwikkeling, verschillende doelgroepen en verruiming van de horeca. Andere zeer specifieke en oorspronkelijke kenmerken van De Appel zijn het idee van de thematische seizoenparaplu en het inhoudelijke leitmotiv van het spanningsveld tussen groep en individu.

De Appel is samenwerkingsverbanden aangegaan met Codarts Rotterdam, Korzo, Writers Unlimited, Branoul, Filmhuis en Musicon. Dit alles om binnen de festivals cross overs tot stand te brengen en een rijk, interdisciplinair palet aan ons publiek te kunnen aanbieden. Eén van onze doelen is om middels zo'n ruim en divers aanbod mensen te stimuleren per seizoen vaker naar De Appel te komen, met daarnaast een nieuwe uitstraling van het Appeltheater.

Daarnaast werken we samen met Local Joy (succesvol bij *Op hoop van zegen*) en het Nationaal Theaterweekend. Volgend seizoen komen daar het Haagsch College, Young The Hague en ACKU bij. We hebben de intentieverklaring getekend van We are Public en zijn sinds kort in zee gegaan met Lucky Minute (een nieuw initiatief dat last-minute kaartjes verkoopt).

Bij De Appel is de actualiteit, de wereld van vandaag, leidend bij de inhoudelijke keuzes. We vinden het daarom van groot belang om de concrete invulling van onze plannen hooguit 2 of 2,5 jaar van tevoren te bepalen. Het belangrijkste is dat wij als gezelschap weten waar we voor staan, welke keuzes we maken en waarom. Dat één van de speerpunten is om voorstellingen te maken vanuit engagement met de samenleving en de wereld, rechtvaardigt ons inziens volledig de keuze om de definitieve concrete invulling van het programma zo actueel mogelijk te kunnen laten zijn.

De angel zit bij ons niet in de afzonderlijke projecten, maar in het geheel dat alles bindt. Die vergezichten krijgen vorm in de inhoud die wij brengen, in de betrokkenheid van waaruit wij opereren, in ons streven een 'huis van reflectie en vermaak' te worden, in de doelstelling een warm en open gezelschap te zijn dat dicht bij haar publiek staat. In een wereld waar versplintering op de loer ligt, is dat wat ons betreft een meer dan inspirerend vergezicht, juist ook voor een podiumkunstinstantie.

Thematisch wordt het werk van De Mol gekenschetst door een menselijke benadering (compassie met ieders strijd) en een maatschappelijke betrokkenheid. Zijn werk concentreert zich op universele thema's als hoe te leven en lief te hebben, waarin zoeken mensen zingeving en bevrediging, hoe samen te leven en tegelijkertijd te zorgen voor jezelf en je dierbaren. Ieder mens moet leren omgaan met het spanningsveld tussen het individu en de groep, de samenleving. De botsing van belangen levert gedrag op, het analyseren en tonen van dat gedrag is waardevol, en theater is daar een uitermate geschikt medium voor. Met thema's van alle tijden en een intense stijl weet De Mol zijn publiek uit te dagen om zich te verhouden tot de materie. In de reacties is vaak terug te lezen dat mensen er dagen later nog mee bezig zijn. En het genereren van reflectie over onszelf is een groot goed. De theatrale vorm waarin deze thematiek wordt gegoten, kan enorm verschillen per project. In een mix van repertoirestukken, boekbewerkingen en eigen teksten (van huisschrijver Erik-Ward Geerlings) brengen we ijzersterke verhalen over de mens en zijn doen en laten, die qua taal en stijl sterk uiteenlopen.

Het Appeltheater heeft de afgelopen periode letterlijk en figuurlijk de deuren opengezet. Scheveningse amateurspelers en kinderen zijn geïntegreerd in voorstellingen, er is zelfs een amateurproductie gemaakt. Met deze gastvrije opstelling binden we deze amateurs (en hun achterban!) aan ons gezelschap. Ook op andere manieren heeft de nieuwe directie er in korte tijd voor gezorgd dat de verbinding met de lokale gemeenschap is versterkt. Initiatieven uit de buurt hebben ruimte gekregen, thematiek die aansluit bij onze directe omgeving (*Op hoop van zegen*), speciale activiteiten (zoals de 4 mei-lezing) en samenwerkingen met Muzee en Het Oranjehotel. De gemeenschap heeft hier goed op gereageerd, veel nieuwe bezoekers hebben de weg naar ons theater gevonden.

De directie heeft een fundament gelegd voor de komende jaren met de onderbouwde visie, welke artistiek gewaagd is en antwoord biedt op de vraag van heden en inspeelt op de behoefte van morgen. Kortom, De Appel is weer echt aan het vernieuwen en is bij haar fundament begonnen om het komende jaar te verfijnen. Wij denken dat hier tijd voor nodig is.

Het spreekt voor zich dat De Mol als nieuwe artistiek leider van De Appel naar zichzelf heeft gekeken bij zijn overstap naar De Appel. En dat is ook zichtbaar in de plannen, die anders zijn ingericht dan in zijn tijd bij Toneelgroep Maastricht.

De Mol maakt al 25 jaar lang werk dat in beweging is en dat breed wordt gewaardeerd door publiek en pers, tot op de dag van vandaag. Niet in de laatste plaats vanwege het maatschappelijk engagement, thematiek, werkwijze en aanpak. Deze elementen maken het wezen uit van de kunstenaar in kwestie.

“De Raad van Toezicht van De Appel kiest voor Arie de Mol om wie hij is, met zijn specifieke kenmerken. Zijn eigenschappen, als zijn maatschappelijk engagement, binding die hij weet op te zetten met de gemeenschap en de artistiek verrassende vormen die hij kiest om de functie van kunst als spiegel van de maatschappij in te zetten, zijn naar onze optiek uitermate passend om invulling te geven aan de maatschappelijke missie en visie van De Appel. Inmiddels zijn er nieuwe programmalijnen ontwikkeld, samenwerkingen aangegaan en nieuw publiek betrokken. Wij denken dat Arie de Mol niet alleen De Appel spraakmakend vernieuwt, maar daarmee ook zijn stempel zal drukken op het Haagse en regionale culturele veld.” **Citaat van de Raad van Toezicht**

In de opzet van de festivals wordt het gebouw optimaal ingezet, zodat er soms op drie of vier plekken tegelijk een voorstelling wordt gespeeld of een andere activiteit plaatsvindt. Zo

verhogen we onze capaciteit en komen bovendien verschillende publieksgroepen bij elkaar in onze foyer. In tegenstelling tot eerder beleid waarbij men in pakweg vijf maanden slechts van één voorstelling kon genieten, nodigen we het publiek nu uit om tijdens de festivals meerdere keren naar een voorstelling te komen kijken. Verder zetten we in op een breed en gevarieerd publiek, van jong tot oud, en zorgen we voor een grote diversiteit van disciplines in ons aanbod (toneel, dans, literatuur, film, beeldende kunst en muziek). We hebben nu al kunnen merken dat zo'n festival meer 'leven' in ons pand genereert.

De horeca in eigen huis speelt daarbij een belangrijke rol. Ook de nieuwe kassa aan de straatkant heeft haar vruchten al afgeworpen. Zo draagt ook het pand een steentje bij aan onze ambitie om open, toegankelijk en verbindend te zijn. Het Appeltheater zal een uitnodigende, gastvrije plek zijn waar mensen graag komen, kunnen genieten van voorstellingen en met elkaar in contact kunnen komen. Ook dit maakt De Appel uniek, vernieuwend en onderscheidend.

Daarbij benadrukken wij dat het primaire streven is om artistiek interessant werk te leveren. Wat we beogen, is onze foyer voor aanvang en na afloop van voorstellingen aantrekkelijk te maken voor het publiek, door eerder c.q. langer open te zijn, maaltijden aan te bieden, exposities in te richten, live muziek, inleidingen, interviews en nagesprekken e.d. te organiseren; 'reflectie en vermaak', met deze twee begrippen proberen we de combinatie van diepgang en lichtheid, die een theaterbelevens ons inziens in zich moet dragen, op te roepen. Hiermee betrekken wij onze doelgroepen veel meer bij het theater en zorgen wij voor binding en verbreding van ons publiek.

De Appel wil graag een theater zijn in al zijn betrokkenheid en heeft hier publiek voor nodig, dat zich welkom voelt in het Appeltheater en hier graag wil verblijven. Theater is steeds meer een multifunctionele huiskamer waar ruimte is voor verblijf, reflectie en discours. De werkelijke functie van de kunsten. Hier horen faciliteiten bij en die ontwikkelt de Appel. Deze faciliteiten versterken niet alleen deze waarden, ook zullen zij de inkomsten van de Appel doen verhogen, door de trend van meer bezoek, dat meer besteedt.

Het belang van talentontwikkeling is evident: het bieden van ontplooiingskansen aan aanstormend talent, jonge mensen klaarstomen voor de toekomst en zorg dragen voor kwalitatieve aanwas.

De Appel wil daar een bijdrage in leveren, niet alleen uit goedertierenheid, maar ook vanwege de positieve effecten op ons gezelschap. Behalve dat we onze verantwoordelijkheid in dezen nemen en talenten kweken, kunnen we ons spelersensemble en ons team van makers uitbreiden met jonge mensen en houden we contact met nieuwe generaties. Verder kunnen we op die manier zowel ons programma uitbreiden en nog gevarieerder maken, als het aantal spelers per productie vergroten. Deze talenten nemen hun achterban mee en zo krijgen we nieuw publiek over de vloer. Dit typeert ons geïntegreerde beleid, waar talentontwikkeling, verbreding van het aanbod, een betere positionering in de samenleving, het bereiken van nieuwe publieksgroepen, het samenwerken of co-produceren met andere kunstinstellingen in elkaar haken.

Welk traject je met een jonge maker ingaat, verschilt per persoon. Iedere maker heeft zijn eigen aanpak nodig. Nu zijn we een traject met Annechien de Vocht, maar we zijn op zoek naar nieuwe kandidaten, die overigens pas tijdens Het Spanje Festival in beeld zullen komen.

De PR/marketingstrategie ligt besloten in ons beleid voor de komende vier jaar, je kunt het één niet los zien van het ander; dit typeert onze geïntegreerde visie, waar talentontwikkeling, verbreding van aanbod, bereiken van nieuwe publieksgroepen, betere positionering in de samenleving, samenwerking met andere kunstinstellingen en het amateurveld, co-produceren en marketing samenvallen.

In de aanvraag wordt duidelijk gemaakt dat we ons aanbod verbreden, intensiveren en toegankelijk maken voor vele publieksgroepen. We spelen lunch voorstellingen, meer matineeën: om ouderen beter te bedienen, jeugdvoorstellingen, voorstellingen voor jong volwassenen, we organiseren lezingen, doen readings van toneelstukken, verzorgen inleidingen, bieden amateurtoneelspelers een plek, halen jonge regisseurs binnen, bieden

stageplekken aan toneelschoolstudenten.